

Čo všetko by mal ovládať predškolák?

Termín zápisu do školy sa blíži. Máte doma budúceho prváčika a rozhodne máte väčšiu trénu ako on. Chcete si byť istí, že je vaše dieťa pripravené a aké znalosti sú na úspešný začiatok školskej dochádzky potrebné a kedy je predškolák pripravený ísť do školy.

Určite to nie je čítanie a písanie. Na to je dost času v škole.

Najdôležitejšie je, aby budúci prvák vedel povedať svoje meno a priezvisko. Ak pozná aj adresu bydliska a dátum narodenia, je to úplne skvelé. Už len táto znalosť mu pri prvom kontakte s budúcimi učiteľkami a spolužiakmi pridá na sebavedomí. Určite je výhodou, ak pozná okolie školy a svojho bydliska a vie sa samostatne orientovať cestou do školy a domov (aj keď prváčika domov bez sprievodu asi žiaden rodič nepustí). Takisto je vhodné, aby poznal základné pravidlá cestnej premávky – kedy a ako prechádzať cez cestu, signály a farby semafora.

Sociálne zručnosti: Dieťa sa má zdvorilo a slušne správať. Znamená to, že sa má vedieť pekne pozdraviť, poprosiť a poďakovať. Mal by mať primeranú emocionálnu stabilitu – nemal by tragicky prežívať každý neúspech, mal by vedieť fungovať v kolektíve, oslovit' spolužiaka či učiteľku, spolupracovať a deliť sa. Od dieťaťa to vyžaduje určitú mieru sebaovládania a trpezlivosti. Niektoré deti sú pribojnejšie, iné viac plaché. V každom prípade by však mali mať dostatok sebavedomia, aby dokázali povedať, čo potrebujú alebo čomu nerozumejú, a aby vedeli komunikovať s ostatnými deťmi i dospelými. Dôležitý je aj dostatok sebakontroly a tiež to, aby sa vedeli spoločne hrať, ale aj rozlíšiť hru od povinnosti.

Komunikačné schopnosti: Budúcemu školáčikovi komunikáciu výrazne uľahčí, keď sa bude vedieť zrozumiteľne a jasne vyjadrovať (ak bude mať dostatočnú slovnú zásobu a zreteľnú výslovnosť). Viaceré deti v predškolskom veku už poznajú písmenká, vedia rozdeliť slovo na hlásky či vytlieskať, alebo dokonca rozlíšiť, aké písmeno je na začiatku a aké na konci slova. Ak to vaše dieťa ešte nevie, vôbec sa tým netrápte, školské brány pred ním určite nezatvoria. Pri nedostatkoch vo výslovnosti a problémoch s určitými hláskami vám hravou formou radi pomôžu na logopédii. A slovnú zásobu dieťaťa môžete výrazne rozšíriť aj vy – ak sa s ním budete často rozprávať, čítať mu rôzne príbehy, spoločne pomenúvať neznáme predmety alebo nahlas čítať nápisy vo svojom okolí.

Pozornosť a pamäť: Predškolák by mal rozumieť hovorenému slovu tak, aby chápal slovné pokyny a dokázal udržať pozornosť pri sledovaní rozhovoru či pri vysvetľovaní. Pri hre alebo inej činnosti má bez problémov vydržať 15 – 20 minút. Dieťa, ktoré dokáže udržať pozornosť pri počúvaní rozprávky, bude vedieť zrekapitulovať jej obsah. Malo by vedieť spamäti zaspievať nejakú detskú pesničku alebo predniesť básničku. Tréning jeho pamäti a pozornosti je dôležitý preto, aby nemal problém s plnením úloh zadaných v škole. Mal by si vedieť udržať v pamäti všetko, čo sa od neho vyžaduje, a čo a v akej postupnosti má vykonávať.

Svet okolo nás: Dieťa v predškolskom veku by už malo poznať základné povolania, činnosti a predmety s nimi spojené. Tiež už má byť oboznámené s bežnými domácimi prácami a malo by ich vedieť rozlišovať. Je veľmi dôležité, aby bez váhania vedelo pomenovať základné predmety a popísať ich vlastnosti – tvar, farbu, veľkosť, materiál. Musí

vedieť samostatne rozoznávať a určovať základné farby. Schopnosť rozlišovať aj doplnkové farby je plusom. Pri určovaní tvaru predmetu by ho malo vedieť dieťa popísať aj pomocou základných geometrických tvarov. Zároveň by už malo vedieť rozpoznávať základné kvety, stromy, zeleninu i ovocie, zvieratá, ročné obdobia a ich znaky, orientovať sa v častiach dňa a ich následnosti a tiež by malo ovládať poradie dní v týždni. Jednoducho by už malo chápať beh času a postupnosť. Takisto by malo vedieť napočítat' minimálne do desať, s prehľadom rozlišovať, čo je viac a čo menej, čo je málo a čo veľa, čo je dlhšie a čo kratšie a ovládať orientáciu v priestore – čo je nad, pod, v, na atď.

Jemná motorika: Pred nástupom do školy je dôležité natrénovať správne držanie ceruzky či farbičky. Malo by byť už zrejmé, ktorú ruku dieťa prednostne používa, teda to, či je pravák alebo ľavák. Ruka by už mala byť dostatočne uvoľnená. Uvoľniť ju pomôže obkresľovanie tvarov. Vynikajúce je spájanie nakreslených bodov alebo napodobňovanie predkreslených tvarov. Dieťa by malo vedieť kresliť rovnú čiaru, vlnovky aj osmičky. Na precvičovanie jemnej motoriky sú vhodné aj maľovanky, v ktorých sa učí vyfarbovať ohraničené tvary. Zvládať by malo aj navliekanie korálikov a modelovanie. Predškolač by mal vedieť nakresliť postavu a poznať a pomenovať časti ľudského tela. Tiež by mal vedieť definovať, ako vníma zmyslami – čím vidí, počuje, vonia, cíti chuť. Okrem správneho držania ceruzky si overte, či vie správne držať aj nožnice a strihať nimi. Nechajte ho vystrihnúť jednoduchý tvar podľa predkreslenej línie. Zistite aj to, či vie používať lepidlo.

Fyzická aktivita: Dieťa, ktoré sa pripravuje na nástup do školy, má byť aj fyzicky dostatočne vyspelé. Je vítané, aby vedelo spraviť kotrmelec, skákať na jednej nohe, plaziť sa, chytať a hádzať loptu. Pohybové zručnosti bude totiž využívať nielen pri hre s kamarátmi na školskom dvore, ale najmä na hodinách telesnej výchovy.

Samostatnosť v sebaobslužných činnostiach: Keďže v škole už deti nesprevádza pri všetkých činnostiach pani učiteľka (tak, ako to bolo v škôlke), mali by byť už pomerne samostatné. Majú vedieť samy používať toaletu, spláchnuť a umyť si po nej (rovnako ako aj po práci s niečím špinavým) ruky. Budú potrebovať vedieť sa samy obliecť a obuť, pozapínať si gombíky, zaviazať šnúrky na topánkach či vysmrkať sa. Ani stolovanie (používanie príboru, schopnosť vedieť si priniesť a odniesť tanier či pohár) by im už nemalo robiť problémy. Tiež je potrebné, aby sa naučili dávať si pozor na svoje veci.

Z predškolača veľký školák

Nie je toho málo, čo by mal predškolač zvládnuť. Ak si čítate tento zoznam, možno ste až udivení, koľko toho už vie ten váš, a uvedomíte si, aký je už vyspelý. Určite budete pri zápise naňho hrdí. Nezabúdajte však, že je to ešte stále dieťa, a buďte pripravení kedykoľvek mu pomôcť, podporiť ho, ale aj tolerovať, ak mu niečo nejde.

Držíme vám palce pri zápise, nech sa vaše dieťa do školy teší a nech mu radosť z učenia vydrží čo najdlhšie.

Kolektív MŠ Belehradská 6, Košice